

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Κοινωνικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Ψυχολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΧ2504	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψυχαναλυτική Σκέψη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	4	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής Περιοχής (Επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Θεωρίες Προσωπικότητας		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (Με προσωπική μελέτη και εξετάσεις στα Αγγλικά)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	TBA		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p><i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Το συγκεκριμένο μάθημα αποτελεί μία εισαγωγή στις βασικές αρχές της ψυχαναλυτικής θεωρίας και πρακτικής, όπως αυτές διατυπώθηκαν από τον Sigmund Freud και εξελίχθηκαν από μεταγενέστερους θεωρητικούς. Μέσα από διαλέξεις, προβολή βίντεο και κριτική ανάλυση, οι φοιτήτριες/τές θα αποκτήσουν θεωρητικές γνώσεις αναφορικά με την κατανόηση του ανθρώπινου ψυχισμού, των ενδοψυχικών διεργασιών και της θεραπευτικής παρέμβασης από την οπτική των ψυχαναλυτικών και ψυχοδυναμικών μοντέλων. Παράλληλα, το μάθημα ενθαρρύνει την ανάπτυξη κριτικής σκέψης, επιδιώκοντας να συμβάλει στην κατανόηση της σχέσης μεταξύ θεωρίας και κλινικής πρακτικής. Συγκεκριμένα, μετά την παρακολούθηση του μαθήματος, αναμένεται ότι οι φοιτήτριες/τές θα είναι σε θέση να:</p> <p>Κατανόηση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κατανοούν τις θεμελιώδεις έννοιες και αρχές της ψυχαναλυτικής θεωρίας, όπως ο ψυχικός ντετερμινισμός, το ασυνείδητο, οι μηχανισμοί άμυνας, το οιδιπόδειο σύμπλεγμα κ.ά.

Σύνθεση και Κριτική Σκέψη:

- Εξετάζουν κριτικά τις διαφορές μεταξύ της κλασικής ψυχανάλυσης και των μεταγενέστερων προσεγγίσεων (π.χ. Θεωρία Δεσμού, Θεωρία Αντικειμενοτρόπων Σχέσεων) και να συνδέουν τις θεωρίες της ψυχανάλυσης με τη σύγχρονη ψυχοθεραπευτική πρακτική.

Πρακτικές Δεξιότητες:

- Γνωρίζουν τη χρησιμότητα θεμελιωδών ψυχαναλυτικών τεχνικών, όπως ο ελεύθερος συνειρμός και η ερμηνεία των ονείρων και να τις αναγνωρίζουν σε ένα βασικό επίπεδο.

Ερευνητικές Ικανότητες:

- Οι φοιτήτριες/ές θα κληθούν να εξασκήσουν δεξιότητες βιβλιογραφικής έρευνας και σύνθεσης. Επιπρόσθετα, θα εξοικειωθούν με τη συλλογιστική της χρήσης προβολικών δοκιμασιών και άλλων ψυχαναλυτικών μεθόδων αξιολόγησης στο πλαίσιο της επιστημονικής έρευνας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το περιεχόμενο του μαθήματος συνδέεται με τους 5 βασικούς άξονες του προγράμματος σπουδών: **Επιστημονικές βάσεις [1], Επιστημονική έρευνα και Κριτική Σκέψη [2], Ηθική και κοινωνική ευθύνη [3], Ικανότητα Επικοινωνίας [4], Βασική προετοιμασία για αποφάσεις καριέρας και επαγγελματικής αποκατάστασης [5].**

Εβδομάδα 1^η: Εισαγωγή [1, 2, 3]

- Περίγραμμα μαθήματος, περιγραφή μεθόδων διδασκαλίας και αξιολόγησης
- Ιστορική αναδρομή και βασικές έννοιες της ψυχανάλυσης

Εβδομάδα 2^η: Η προσωπικότητα κατά τον Freud [1, 2, 4]

- Τοπογραφικό μοντέλο
- Δομικό μοντέλο

Εβδομάδα 3^η: Ψυχοσεξουαλική ανάπτυξη [1, 2, 3, 4]

- Στάδια ψυχοσεξουαλικής ανάπτυξης
- Οιδιπόδειο σύμπλεγμα και Σύμπλεγμα της Ηλέκτρας

Εβδομάδα 4^η: Μηχανισμοί άμυνας [1, 2, 3, 4]

- Ενορμήσεις, ένστικτα και άγχος
- Μηχανισμοί άμυνας
- Άμυνες έναντι στρατηγικών διαχείρισης του στρες (coping)

Εβδομάδα 5^η: Νεοφροϋδιστές [1, 2, 4]

- Adler, Jung, Horney, Fromm, Stack Sullivan, Erikson

Εβδομάδα 6^η: Jacques Lacan [1, 2, 4]

- Στάδιο του καθρέπτη
- Ψυχικές δομές: Ψύχωση, νεύρωση, διαστροφή

Εβδομάδα 7^η: Ο John Bowlby και η Θεωρία του Δεσμού [1, 2, 3, 4, 5]

- Χαρακτηριστικά του συστήματος δεσμού
- Ο ρόλος της μητέρας
- Θεραπεία Εστιασμένη στον Δεσμό

Εβδομάδα 8^η: Η Θεωρία των Αντικειμενοτρόπων Σχέσεων [1, 2, 4]

- Η έννοια του αντικειμένου
- Ronald Fairburn και Melanie Klein
- Οι πρώτοι ακόλουθοι της Klein: Segal, Rosenfeld, Bion
- Νεοκλαϊνικοί: Kernberg και Ogden
- Οι ανεξάρτητοι: Winicott και Balint

Εβδομάδα 9^η: Ψυχαναλυτική μελέτη και θεραπεία παιδιών, γονέων και οικογένειας [1, 2, 3, 4, 5]

- Αρχές της ψυχανάλυσης με παιδιά
- Η τεχνική της ψυχανάλυσης παιδιών

Εβδομάδα 10^η: Ψυχαναλυτική μέθοδος [1, 2, 3, 4, 5]

- Ελεύθερος συνειρμός, μεταβίβαση, αντιμεταβίβαση, όνειρο και ερμηνεία

Εβδομάδα 11^η: Ψυχοδιαγνωστική αξιολόγηση και έρευνα στην ψυχανάλυση [1, 2, 3, 4, 5]

- Συνέντευξη, προβολικές δοκιμασίες και αυτοαναφορές

Εβδομάδα 12^η: Η συνεισφορά των ψυχαναλυτικών και ψυχοδυναμικών θεωριών στα σύγχρονα απαρτιωτικά μοντέλα ψυχοθεραπείας [1, 2, 3, 4, 5]

Εβδομάδα 13^η: Σύνοψη και παρουσίαση εργασιών [2, 4, 5]

- Συλλογικός αναστοχασμός
- Επίλυση αποριών
- Παρουσίαση προαιρετικών εργασιών

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Στην τάξη (Πρόσωπο με πρόσωπο)</p>		
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-Learn</p>		
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (ώρες)</p>	<p>ECTS</p>

<p>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	Διαλέξεις	39 (13 διαλέξεις X 3 ώρες)	1,56
	Προετοιμασία για την Τελική Εξέταση	59	3,36
	Συμμετοχή στην Τελική Εξέταση	2	0,08
	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	100	4
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Η αξιολόγηση γίνεται στα Ελληνικά. Για τους φοιτητές Erasmus, στα Αγγλικά.</p> <p>A. Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου που θα περιλαμβάνει ερωτήσεις σωστού/λάθους, πολλαπλών επιλογών και σύντομης απάντησης. Επίσης, ερωτήσεις ανάπτυξης βασισμένες σε κλινικό περιστατικό που θα δοθεί.</p> <p>B. Προαιρετική εργασία (max bonus 2 βαθμών): Ομαδική προφορική παρουσίαση σε θέμα που θα δοθεί από τον διδάσκοντα</p>		

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :</p> <p>-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:</p> <p>Bateman, A. & Holms, J. (2001). <i>Εισαγωγή στην ψυχανάλυση: Θεωρία και πρακτική</i> (Ι. Τέττερη, Μετ.). Καστανιώτης (πρωτότυπη έκδοση 1995).</p> <p>Brenner, C. (2012). <i>Στοιχειώδες εγχειρίδιο ψυχανάλυσης</i> (Ι. Σταθάκης, Μετ.). Πατάκης (πρωτότυπη έκδοση 1974).</p> <p>Elzer, M. & Gerlach, A. (2014). <i>Psychoanalytic psychotherapy</i> (M. Elzer & A. Gerlach, Eds.). Routledge.</p> <p>Fink, B. (2006). <i>Εισαγωγή στη Λακανική ψυχανάλυση: Θεωρία και τεχνική</i> (Ν. Ηλιάδης, Μετ.). Πλέθρον (πρωτότυπη έκδοση 1997).</p> <p>Freud, S. (1964). <i>The standard edition of the complete psychological works of Sigmund Freud</i>. (J. Strachey, Ed.). Macmillan.</p> <p>Freud, S. (2013). <i>Τρεις μελέτες για τη θεωρία της σεξουαλικότητας</i> (Ν. Μυλωνά, Μετ.). Νίκας (πρωτότυπη έκδοση 1905).</p> <p>Freud, S. (2014). <i>Το εγώ και το αυτό</i> (Ν. Μυλωνά μετ.). Νίκας (πρωτότυπη έκδοση 1923).</p> <p>Freud, S. (2016). <i>Πέντε διαλέξεις για την ψυχανάλυση</i> (Ν. Μυλωνά μετ.). Νίκας (πρωτότυπη έκδοση 1910).</p> <p>McWilliams, N. (2012). <i>Ψυχαναλυτική διάγνωση: Η κατανόηση της δομής της προσωπικότητας στα πλαίσια της κλινικής διαδικασίας</i> (Α. Καραμπέτσου & Τ. Αναγνωστοπούλου, Μετ.). Ινστιτούτο Ψυχολογίας και Υγείας (πρωτότυπη έκδοση 1994).</p> <p>McWilliams, N. (2017). <i>Ψυχαναλυτική διατύπωση περιπτώσεων</i> (Α. Καραμπέτσου, Μετ.). Ινστιτούτο Ψυχολογίας και Υγείας (πρωτότυπη έκδοση 1999).</p> <p>Sandler, J., Sandler, A.-M., & Davies, R. (Eds.). (2000). <i>Clinical and observational psychoanalytic research: Roots of a controversy</i>. International Universities Press, Inc.</p> <p>Zeigler-Hill, V., Shackelford, T. K., Hangen, E. J., & Elliot, A. J. (2020). <i>Encyclopedia of personality and individual differences</i> (2020). Springer.</p>
--

Επιλεγμένα άρθρα από επιστημονικά περιοδικά, όπως: Journal of the American Psychoanalytic Association, The International Journal of Psychoanalysis, The Psychoanalytic Review, The Lancet Psychiatry, Harvard Review of Psychiatry, Research in Psychotherapy: Psychopathology, Process and Outcome

Πρόσθετο υλικό που θα δοθεί από τον διδάσκοντα κατά τη διάρκεια του εξαμήνου